

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Antonína Koukala a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobce S. N.,** zastoupeného JUDr. Jiřím Beránkem, advokátem se sídlem Havlíčkova 304, Mělník, **proti žalovanému Finančnímu ředitelství v Praze, se sídlem Žitná 12, Praha 2,** o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2001, č. j. 7757/01-170, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 28 Ca 110/2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2003, č. j. 28 Ca 110/2002 – 35, a ve věci týchž účastníků o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2001, č. j. 7892/01-170, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 28 Ca 46/2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 3. 2003, č. j. 28 Ca 46/2002 – 37,

takto:

I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Afs 14/2003 a 3 Afs 15/2003 **se spojují** ke společnému projednání. Věci budou dále vedeny pod sp. zn. 3 Afs 14/2003.

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 10. 2001 čj. 7757/01-170 bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání žalobce proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Mělníce ze dne 9. 5. 2001, č. 2/2001, čj. 29063/01/043961, jímž byla žalobci uložena povinnost odvést do státního rozpočtu republiky neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu republiky ve výši 3 710 000 Kč. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že nepoužitím poskytnutých rozpočtových prostředků v příslušném rozpočtovém roce 1999 došlo k porušení ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon

o rozpočtových pravidlech republiky“), účinného do 31. 12. 2000 (srov. § 81 bod 1 a § 90 zákona č. 218/2000 Sb. – pozn. soudu), neboť nebylo splněno jejich časové použití. Žalovaný konstatoval, že tím došlo k zadržení prostředků ze státního rozpočtu a jejich neoprávněnému použití a podle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech republiky vznikla žalovanému povinnost poskytnuté prostředky státního rozpočtu ve shora uvedené výši odvést státnímu rozpočtu republiky a dále zaplatit penále ve výši jednoho promile denně ze zadržených a neoprávněně použitých prostředků.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 10. 2001 čj. 7892/01-170 bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání žalobce proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Mělníce ze dne 9. 5. 2001, č. 1/2001 čj. 29062/01/043961/3903, jímž byla žalobci uložena povinnost odvést do státního rozpočtu republiky neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu republiky ve výši 660 000 Kč; rozhodnutí bylo odůvodněno totožně s výše uvedeným rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 10. 2001.

Rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2003 čj. 28 Ca 110/2002 - 35 a č.j. 28 Ca 46/2002 - 37 bylo rozhodnuto o zamítnutí žalob proti shora uvedeným rozhodnutím žalovaného. V odůvodnění obou rozhodnutí soud prvního stupně shodně uvedl, že podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech republiky mohou být rozpočtové prostředky použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na něž byly státním rozpočtem republiky určeny; tím zákonodárce kogentně vymezil časové použití a účelovost rozpočtových prostředků. Důsledky porušení rozpočtové kázně jsou pak uvedeny v ustanovení § 30 odst. 1 citovaného zákona, podle něhož jsou subjekty povinny odvést neoprávněně použité nebo zadržené prostředky státního rozpočtu republiky ve stejné výši státnímu rozpočtu republiky, popř. státnímu fondu republiky. V daném případě shledal soud prvního stupně pro právní posouzení věci rozhodujícím zjištění, že se jednalo o využití prostředků státního rozpočtu, jež bylo ve vztahu k jednotlivým subjektům konkretizováno jednotlivými smlouvami, a že užití rozpočtových prostředků bylo časově a účelově vázáno. Hospodaření s rozpočtovými prostředky státu je ve vztahu k jednotlivým subjektům konkretizováno jednotlivými smlouvami, s těmito subjekty uzavíranými. Námitku žalobce, že vede podvojné účetnictví, všechny zálohové listy i dotaci zúčtoval v roce 1999 a tedy celou účetní operaci zahrnul do roku 1999 v souladu se zákonem o účetnictví, soud prvního stupně neakceptoval a konstatoval, že ze skutkového zjištění nesporně vyplynulo, že žalobce měl reálnou možnost použít dotaci k financování v roce 1999, avšak do konce roku 1999 nevydal příslušný příkaz k úhradě. Zálohové listy, jež žalobce podle svého sdělení zaúčtoval vesměs do roku 1999, představují pouze výzvy k zaplacení dlužné částky, nesvědčí však o čerpání dotace. Na takové porušení rozpočtové kázně pak dopadají důsledky plynoucí z ustanovení § 30 zákona o rozpočtových pravidlech republiky; soud prvního stupně se ztotožnil se závěry žalovaného, na základě nichž byla žalobci uložena povinnost odvést do státního rozpočtu neoprávněně použité prostředky. Vzhledem k tomu, že soud prvního stupně shledal rozhodnutí žalovaného zákonným a nezjistil ani vady řízení, jež by mohly mít z procesního hlediska vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, byly žaloby proti výše uvedeným rozhodnutím žalovaného zamítnuty a žalobce poučen o možnosti podání kasační stížnosti.

Proti uvedeným rozsudkům podal žalobce v zákonné lhůtě kasační stížnosti, v nichž shodně uvedl, že soud prvního stupně nesprávně posoudil právní otázku týkající se právního výkladu sjednané povinnosti mezi účastníky. Žalobce uvedl, že nezpochybňuje skutková zjištění, sdělil však, že v dané věci šlo toliko o posouzení otázky, která vyplývala z uzavřené smlouvy, tedy otázky, jak vykládat splnění závazkové povinnosti. Podle sdělení žalobce ze smluv vyplynulo, že finanční dotace byla poskytnuta na přesně stanovenou, vymezenou akci a byly stanoveny i podmínky, že finanční prostředky musí být v termínu do 31. 12. 1999

prostavěny. Žalobce zadanou akci provedl a finanční prostředky prostavěl, tato skutečnost vyplývá rovněž z přijatých faktur zhotovitele akce. Smlouva o poskytnutí dotace však neobsahovala povinnost, že by finanční dotace musely být zhotoviteli v termínu zaplaceny. Stěžovatel je přesvědčen, že neporušil sjednané podmínky ani zákonná ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech republiky a nepoužil dotaci v rozporu se stanovenými podmínkami. Povinnost prostavět dotaci pak stěžovatel vykládá toliko ze stavebnětechnického hlediska. Ani z pohledu konstatovaného porušení ustanovení § 11 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech republiky přitom podle sdělení stěžovatele nevyplývá povinnost zaplatit dotaci ve stanoveném termínu tak; žalobce se podmínek uvedených v tomto ustanovení držel, když prostavěl uvedené prostředky; opožděným faktickým zaplacením pak podle jeho sdělení nebylo porušeno ustanovení § 11 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech republiky. Stěžovatel uvádí, že se soud prvního stupně dostatečně nevypořádal s otázkou slovního výkladu podmínky „prostavět“ dotaci. Na základě uvedených skutečností stěžovatel navrhuje, aby rozsudek soudu prvního stupně byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti sdělil, že dotační pravidla pro rok 1999 byla vymezena ustanovením § 11 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech republiky a rozpočtové prostředky podle nich měly být použity toliko v příslušném rozpočtovém roce k účelům, na něž byly státním rozpočtem republiky určeny. Z formulace „mohou být prostředky utraceny“ žalovaný usuzuje, že dotace je vyčerpána, pokud byl zaplacen účel, na který byla poskytnuta ve stanoveném roce, v němž byla poskytnuta, přičemž peněžní prostředky nevyčerpané ve stanoveném roce bylo nutné vrátit zpět do státního rozpočtu a nemohly být čerpány v dalším roce, neboť to zákon formulací „mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce“ nepřipouštěl a odchylku od časového a účelového použití dotace by podle ustanovení § 11 odst. 2 citovaného zákona musel stanovit obecně závazný právní předpis. Žalovaný uvádí, že „Smlouvou o poskytnutí a využití finanční dotace na podporu oprav vad panelové výstavby“ uzavřenou dne 13. 8. 1999, příp. 21. 10. 1999 pouze konkretizovala pravidla na použití prostředků státního rozpočtu, vzhledem k tomu, že se jednalo o peněžní prostředky, byl smluvně vymezen i způsob jejich použití, jímž bylo placení za opravy panelové výstavby a byl tam stanoven rovněž termín do 31. 12. 1999, k němuž měla být dotace prostavěna, přičemž termín „prostavěno“ byl zde použit ve významu „proinvestovat“, „vyčerpat“. Z uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížnost stěžovatele a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 5 odst. 3 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlech republiky bylo možné poskytovat ze státního rozpočtu dotace právnickým osobám. Tyto rozpočtové prostředky však podle § 11 odst. 1 téhož zákona mohly být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny. Odchylky od časového a účelového použití rozpočtových prostředků pak mohly být k zabezpečení plynulého hospodaření a řádného plnění závazků stanoveny podle § 11 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech republiky pouze „obecně závazným právním předpisem“. Z těchto

zákonných ustanovení je tedy zřejmé, že příjemci rozpočtových prostředků je byli povinni použít pouze v příslušném kalendářním roce. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem soudu prvního stupně, že v daném případě je pro právní posouzení věci rozhodující zjištění, že se jednalo o prostředky státního rozpočtu a že užití těchto finančních prostředků bylo účelově a časově vázáno; přitom ze spisového matriálu nesporně vyplynulo, že se žalobce nevyčerpáním poskytnutých rozpočtových prostředků v příslušném rozpočtovém roce dopustil porušení rozpočtové kázně, jež vyvolalo následky uvedené v ustanovení § 30 zákona o rozpočtových pravidlech republiky. Pokud stěžovatel namítá, že se soud prvního stupně dostatečně nezabýval výkladem pojmu „prostavět“, je třeba konstatovat, že v kasační stížnosti napadený rozsudek dostatečným způsobem vyložil ustanovení rozpočtových pravidel republiky tak, aby je tomuto zákonu odpovídajícím způsobem aplikoval, nemusel se proto zabývat výkladem uvedeného pojmu.

Nejvyšší správní soud proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl. O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. března 2004

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu